อบต.ท่าสะบ้า
เลขที่รับ 2483
วันที่ 22 ธ.ค. 2566
เวลา 10.53

ที่ ตง ๐๐๒๓.๔/ว ๒๙๒๗

ศาลากลางจังหวัดตรัง
ถนนพัทลุง ตง ๙๒๐๐๐

๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๔/๒๕๖๖

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ และนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๘.๔/ว ๑๒๑๕๘
ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๖ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยจังหวัดตรังได้รับแจ้งจากกระทรวงมหาดไทยว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ กรณีการวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง การสั่งให้นับคะแนนใหม่ การสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ และการแบ่งเขตเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๖ และมาตรา ๒๐ เป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งอันเป็นที่สุดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖) หรือไม่ โดยกระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง การแบ่งเขตเลือกตั้ง การสั่งให้นับคะแนนใหม่ และการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

ในการนี้ จังหวัดตรังจึงขอส่งคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๔/๒๕๖๖ เพื่อให้นายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบ รายละเอียดปรากฏตาม QR Code ท้ายหนังสือนี้

เรียน นายก อบต.ท่าสะบ้า
- เพื่อโปรดทราบ/พิจารณา
- สภา เรื่อง คำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญที่ 14/2566

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางธนัตถ์นินทร์ ศรีขาว)
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

(นายทรงกลด สว่างวงศ์)
ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานกฎหมาย ระเบียบ และเรื่องร้องทุกข์
โทร. ๐ ๗๕๒๑ ๘๒๑๑ ต่อ ๔
ผู้ประสานงาน : นางสุวรรณี กุญชรินทร์ โทร. ๐๘ ๗๒๗๘ ๒๔๕๘

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

- เพื่อโปรดทราบ
- แจ้ง ผู้ประสานงาน
22 ธ.ค. 66
(นายบุญดี จีนฉิ้ม)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะบ้า

ศาลรัฐธรรมนูญ
เลขที่รับ 31696
วันที่ 13 ธ.ค. 2566
เวลา
กลุ่มงานกฎหมายมหาชน
เลขที่รับ 444
วันที่ 13 ธ.ค. 2566
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ห้องเจ้าหน้าที่ธุรการ
เลขที่รับ 14309
วันที่ 13 ธ.ค. 2566

ที่ มท ๐๘๑๘.๔/ว ๗๑๕๔

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๔/๒๕๖๖

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๔/๒๕๖๖ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ กรณีการวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง การสั่งให้นับคะแนนใหม่ การสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ และการแบ่งเขตเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๖ และมาตรา ๒๐ เป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งอันเป็นที่สุดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖) หรือไม่

กระทรวงมหาดไทยขอเรียนว่า คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง การแบ่งเขตเลือกตั้ง การสั่งให้นับคะแนนใหม่ และการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ การวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง นั้น เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบใบสมัครว่าผู้สมัครมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ หากเห็นว่าผู้ใดยื่นใบสมัครถูกต้องและมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งให้ประกาศรายชื่อผู้สมัคร หากผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อในประกาศดังกล่าว ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัครโดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ผู้ร้อง) มีคำวินิจฉัยโดยเร็ว แม้ว่าการวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อประกาศรายชื่อผู้สมัคร เป็นหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้องกับการจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) แต่รัฐธรรมนูญมิได้กำหนดรายละเอียดหรือเนื้อหาไว้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในเรื่องนี้อย่างไร นอกจากนี้ การใช้อำนาจดังกล่าวเป็นการวินิจฉัยที่ส่งผลให้ผู้สมัครไม่มีสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งอันเป็นการกระทบต่อสิทธิเสรีภาพทางการเมืองของบุคคลที่จะเป็นผู้แทนของประชาชนตามหลักประชาธิปไตย ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจดังกล่าวจึงไม่เป็นที่สุดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖)

ประเด็นที่ ๒ การสั่งให้นับคะแนนใหม่หรือการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖ นั้น การสั่งให้นับคะแนนใหม่หรือการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เป็นการใช้อำนาจในลักษณะเดียวกับการจัดหรือดำเนินการให้มีการควบคุมการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เมื่อเห็นว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้มีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือ

/ยกเลิก...

ยกเลิกการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วย หรือทุกหน่วย ตามนัยแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) การใช้อำนาจดังกล่าวอาจส่งผลต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่มีปัญหาอยู่บ้าง แต่การสั่งให้นับคะแนนใหม่หรือการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖ เป็นกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องของการนับคะแนนเลือกตั้งและดำเนินการนับคะแนนใหม่ให้ถูกต้อง หรือออกเสียงลงคะแนนใหม่เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ไม่ถึงกับเป็นการตัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งรายใด ไม่ใช่กรณีที่จำกัดหรือมีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล นอกจากนี้ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่และมีอำนาจในการกำกับดูแลและจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและชอบด้วยกฎหมาย ให้มีอำนาจในการสืบสวนหรือไต่สวนในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ประกอบกับการเลือกตั้งจำเป็นจะต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็วและมีความต่อเนื่องตามกรอบระยะเวลาการเปิดโอกาสให้มีการโต้แย้งการใช้อำนาจดังกล่าว ย่อมก่อให้เกิดความขัดข้องล่าช้า การสั่งให้นับคะแนนใหม่หรือการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ก่อนที่จะมีการประกาศผลการเลือกตั้งไม่ใช่การตัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรายใดเป็นกระบวนการหนึ่งก่อนประกาศผลการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ และสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวอันเป็นกรณีที่มีผลกระทบต่อสิทธิของบุคคล คำสั่งดังกล่าวให้เป็นที่สุด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๒๒๕ ซึ่งเป็นกระบวนการในการควบคุมดูแลการเลือกตั้งอันอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะพิจารณาว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมหรือไม่ ดังนั้น การสั่งให้นับคะแนนใหม่หรือการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่เฉพาะก่อนประกาศผลการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจอันเป็นที่สุดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖)

ประเด็นที่ ๓ การใช้อำนาจแบ่งเขตเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๐ นั้น แม้ว่าอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการแบ่งเขตเลือกตั้งจะเป็นหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้องกับการจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจอันสอดคล้องต่อภารกิจหลักของผู้ร้องที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) และเป็นอำนาจอันจำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่คือการจัดการเลือกตั้ง แต่รัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดรายละเอียดหรือเนื้อหาให้คณะกรรมการการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในเรื่องนี้ นอกจากนั้น การแบ่งเขตเลือกตั้งยังส่งผลต่อความได้เปรียบเสียเปรียบในการเลือกตั้ง หรือมีผลต่อความสะดวกของประชาชนที่จะมาออกเสียงลงคะแนน เมื่อรัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติอย่างชัดแจ้งให้การใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งกรณีดังกล่าวเป็นที่สุด หากผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการใช้อำนาจแบ่งเขตเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือเห็นว่าการแบ่งเขตเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องสามารถใช้สิทธิทางศาลเพื่อขอให้ตรวจสอบการใช้อำนาจดังกล่าวได้ ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจดังกล่าวจึงไม่เป็นที่สุดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖)

ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการใช้อำนาจแบ่งเขตเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง

/และมาตรา...

และมาตรา ๒๐ เป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่เป็นที่สุดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖) ส่วนกรณีการสั่งให้นับคะแนนใหม่ หรือการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่เฉพาะก่อนประกาศผลการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖ เป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจอันเป็นที่สุดของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖) รายละเอียดปรากฏตาม QR Code ท้ายหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และขอให้แจ้งนายอำเภอ ทุกอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองการเลือกตั้งท้องถิ่น
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๒๓๗๒-๓
ผู้ประสานงาน นางสาวธัญธร จินตนพงศ์พันธุ์
โทร. ๐๙-๐๓๒๑-๔๒๖๙

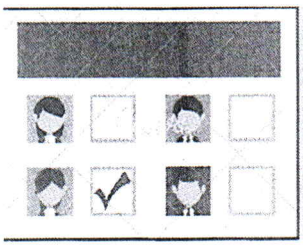
สิ่งที่ส่งมาด้วย
คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 14/2566

หน้าที่และอำนาจการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

1

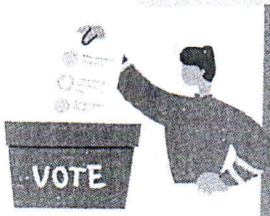
การวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 มาตรา 55 วรรคหนึ่ง เป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจอันเป็นที่สุดของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 224 วรรคหนึ่ง (1) (2) และ (6) หรือไม่

ผลการพิจารณา การวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 มาตรา 55 วรรคหนึ่ง เป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง**ไม่เป็นที่สุด**

2

การสั่งให้นับคะแนนใหม่หรือการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ ตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 มาตรา 105 และ มาตรา 106 เป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจอันเป็นที่สุดของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 224 วรรคหนึ่ง (1) (2) และ (6) หรือไม่

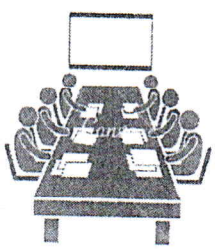

ผลการพิจารณา การสั่งให้นับคะแนนใหม่หรือการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่เฉพาะก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 มาตรา 105 และ มาตรา 106 เป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งอัน**เป็นที่สุด**

3

การใช้อำนาจแบ่งเขตเลือกตั้ง ตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 มาตรา 20 เป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจอันเป็นที่สุดของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 224 วรรคหนึ่ง (1) (2) และ (6) หรือไม่

ผลการพิจารณา การใช้อำนาจแบ่งเขตเลือกตั้งตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 มาตรา 20 เป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง**ไม่เป็นที่สุด**

ศาลรัฐธรรมนูญมีข้อสังเกตไว้ในคำวินิจฉัยว่า "การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามประเด็นที่ 1 และ 3 นั้น สมควรมีการแก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 มาตรา 55 วรรคหนึ่ง และมาตรา 20 ให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ออกตามมาตรานี้ ใช้สิทธิทางศาลได้ เพื่อความชัดเจนยิ่งขึ้น ก็จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน"

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เลขที่ข่าว 363/2566 วันที่เผยแพร่ 9 พฤศจิกายน 2566

(๒๓)
คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๖๖ เรื่องพิจารณาที่ ๒/๒๕๖๖

วันที่ ๔ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ผู้ร้อง) ส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ในการวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตามมาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง การสั่งให้นับคะแนนเลือกตั้งใหม่และการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ ตามมาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖ และการแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๒๐ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

ผู้ร้องเป็นองค์กรอิสระ มีหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) ถึง (๖) โดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจในการควบคุมดูแลและจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นไว้ ผู้ร้องกล่าวอ้างว่ามีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับ

การปฏิบัติหน้าที่จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนี้

๑. การวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๒ กำหนดหลักเกณฑ์การประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น เมื่อผู้สมัครยื่นใบสมัครต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบว่าผู้สมัครมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ หากเห็นว่าผู้ใดยื่นใบสมัครถูกต้องและมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้ หากผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อในประกาศดังกล่าว มาตรา ๕๕ กำหนดให้ยื่นคำร้องต่อผู้ร้องภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร ให้ผู้ร้องมีคำวินิจฉัยโดยเร็ว และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยนั้น ซึ่งการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นที่ผ่านมา ผู้สมัครที่ไม่มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งได้โต้แย้งการวินิจฉัยของผู้ร้องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคที่มีเขตอำนาจ ซึ่งศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคที่มีเขตอำนาจมีคำสั่งไม่รับคำร้องด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติมาตรา ๕๕ มิได้ให้สิทธิผู้สมัครที่ไม่มีชื่อในประกาศผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งยื่นอุทธรณ์คำวินิจฉัยของผู้ร้องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคที่มีเขตอำนาจแล้วแต่กรณี และมีผู้สมัครอุทธรณ์คำสั่งศาลอุทธรณ์ต่อศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้ง ศาลฎีกามีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลอุทธรณ์

ผู้ร้องเห็นว่า อำนาจของผู้ร้องในการวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครตามบทบัญญัติมาตรา ๕๕ เป็นอำนาจวินิจฉัยและเป็นที่สุดตามรัฐธรรมนูญ เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา ๕๕ แตกต่างจากมาตรา ๕๖ ซึ่งบัญญัติให้อุทธรณ์คำวินิจฉัยของผู้ร้องที่วินิจฉัยว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและให้สั่งถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้อุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคที่มีเขตอำนาจ คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด โดยการอุทธรณ์ดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้ระงับหรือชะลอการเลือกตั้ง และให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้ง โดยที่การวินิจฉัยสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครตามมาตรา ๕๕ เป็นการใช้อำนาจวินิจฉัยเพื่อให้การจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น

และผู้บริหารท้องถิ่นและควบคุมดูแลให้มีการจัดการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตเที่ยงธรรมตามที่กฎหมายบัญญัติ ถือเป็นการใช้อำนาจโดยตรงของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖) แต่พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๕ มิได้บัญญัติให้การวินิจฉัยของผู้ร้องให้เป็นที่สุด

๒. การสั่งให้นับคะแนนเลือกตั้งใหม่หรือสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๕ กำหนดในกรณีที่ผลการนับคะแนนเลือกตั้งปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการตรวจสอบแล้วรายงานพร้อมเหตุผลต่อผู้ร้องเพื่อพิจารณาสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่หรือสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น และมาตรา ๑๐๖ กำหนดให้ผู้ร้องมีอำนาจออกคำสั่งให้นับคะแนนเลือกตั้งใหม่เพื่อตรวจสอบการลงคะแนนเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในกรณีที่มีการร้องเรียนพร้อมมีหลักฐานตามสมควรว่าการนับคะแนนเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นที่ผ่านมา มีผู้สมัครโต้แย้งคำสั่งของผู้ร้องให้ลงคะแนนเลือกตั้งใหม่และได้ใช้สิทธิโต้แย้งการวินิจฉัยดังกล่าวต่อศาลปกครองที่มีเขตอำนาจเพื่อขอให้สั่งเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

ผู้ร้องเห็นว่า อำนาจของผู้ร้องในการสั่งให้นับคะแนนเลือกตั้งใหม่และสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖ เป็นอำนาจวินิจฉัยและเป็นที่สุดตามรัฐธรรมนูญ เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าวมิได้กำหนดกระบวนการให้ผู้สมัครโต้แย้งคำสั่งของผู้ร้อง และไม่สามารถยื่นคำร้องต่อศาลให้ตรวจสอบการสั่งให้นับคะแนนเลือกตั้งใหม่หรือสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ได้ คำสั่งของผู้ร้องในกรณีนี้ต้องถือเป็นที่ยุติตามผลของกฎหมาย เนื่องจากคำสั่งดังกล่าวอยู่ในช่วงเวลาก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง หากผู้สมัครโต้แย้งการใช้อำนาจดังกล่าวต่อศาลจะทำให้เกิดผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖)

๓. การใช้อำนาจแบ่งเขตเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๐

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๐ กำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งเขตเลือกตั้งต้องจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกันมากที่สุด และพื้นที่ของแต่ละเขตเลือกตั้งต้องติดต่อกัน เว้นแต่ตามสภาพพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ไม่อาจแบ่งเขตเลือกตั้งให้มีพื้นที่ติดต่อกันได้ โดยจะใช้แนวถนน ตรอก ซอย หรือแยก คลอง หรือแม่น้ำเป็นแนวเขตของเขตเลือกตั้งก็ได้ ทั้งนี้การแบ่งเขตเลือกตั้งดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้ร้องกำหนด ซึ่งผู้ร้องออกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยหมวด ๒ เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง ส่วนที่ ๑ เขตเลือกตั้ง และส่วนที่ ๒ เขตเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น กำหนดให้เขตเลือกตั้งเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๐ ในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นที่ผ่านมา มีผู้ยื่นหนังสือโต้แย้งคัดค้านการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นต่อผู้ร้องอย่างไรก็ตาม ในการแบ่งเขตเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มีผู้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดโต้แย้งการใช้อำนาจดังกล่าวของผู้ร้อง และศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วว่าการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครไม่ชอบด้วยกฎหมาย และในการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผู้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อโต้แย้งการใช้อำนาจดังกล่าวของผู้ร้อง และศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ร้องเห็นว่าการแบ่งเขตเลือกตั้งของผู้ร้องตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๐ มีสถานะเป็นคำสั่งเสร็จเด็ดขาดเป็นที่สุด ไม่อาจโต้แย้งได้ เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ

ผู้ร้องเห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญดังกล่าว อำนาจของศาลยุติธรรมเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๔ ที่บัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น ส่วนอำนาจของศาลยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๖ ที่บัญญัติให้หากมีการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๕ หรือภายหลังการประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือกแล้ว มีหลักฐาน

อันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกผู้ใดกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือการเลือก หรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หากศาลฎีกาพิพากษาว่าบุคคลนั้นกระทำความผิดตามที่ถูกร้อง ให้ศาลฎีกาสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาสิบปี ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๖ วรรคหก กำหนดให้นำบทบัญญัติมาตรานี้ไปใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วย โดยอนุโลม แต่ให้อำนาจของศาลฎีกาเป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์ และให้คำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์เป็นที่สุด รัฐธรรมนูญให้อำนาจศาลฎีกาและศาลอุทธรณ์ไว้เฉพาะการวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เช่น การสั่งเพิกถอนสิทธิของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลที่กระทำการทุจริตในการเลือกตั้ง เป็นต้น โดยศาลฎีกาได้ออกระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยการพิจารณาและวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อพิจารณาคดีตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ สำหรับอำนาจของศาลปกครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีปกครองอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมายหรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครองตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ไม่รวมถึงการวินิจฉัยชี้ขาดการใช้อำนาจขององค์กรอิสระซึ่งเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ อำนาจของศาลปกครองได้รับการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และกฎหมายอื่น ๆ ศาลปกครองจึงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เท่านั้น พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดขั้นตอนและกรอบเวลาให้ผู้ร้องในฐานะองค์กรอิสระเพื่อทำหน้าที่และมีอำนาจในการตรวจสอบการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมไว้เป็นการเฉพาะ หากผู้ใดประสงค์จะโต้แย้งการใช้อำนาจดังกล่าวของผู้ร้องต้องเป็นกรณีที่พระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดไว้โดยชัดแจ้งให้อยู่ในอำนาจของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค ส่วนกระบวนการจัดการเลือกตั้งอื่นที่ไม่ได้กำหนดกระบวนการตรวจสอบหรือโต้แย้งไว้เป็นการเฉพาะต้องถือว่าคำวินิจฉัยของผู้ร้องเป็นที่สุด การที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้ใดโต้แย้งการใช้อำนาจของผู้ร้องและนำคดียื่นฟ้องต่อศาลจะกระทบต่อกรอบเวลาการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นปัญหาในการใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว

ในการประชุมของผู้ร้อง ครั้งที่ ๑๐๐/๒๕๖๕ วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ มีมติเป็นเอกฉันท์ ให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

ผู้ร้องมีหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ในการวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง การสั่งให้นับคะแนนเลือกตั้งใหม่และการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ มาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖ และการแบ่งเขตเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น มาตรา ๒๐ เป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องโดยตรง เป็นอำนาจเสร็จเด็ดขาดเป็นที่สิ้นสุดตามรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖)

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับหนังสือของผู้ร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ ซึ่งการยื่นคำร้องต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๔ ประกอบมาตรา ๗ (๒) คือ ต้องเป็นปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจที่เกิดขึ้นแล้วและในกรณีที่ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นกับหน่วยงานใดให้หน่วยงานนั้นเป็นผู้มีสิทธิยื่นหนังสือต่อศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่า คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ผู้ร้อง) เป็นองค์กรอิสระ ส่งปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของผู้ร้องในการปฏิบัติหน้าที่จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งผู้ร้องใช้อำนาจวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง สั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่และสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ และแบ่งเขตเลือกตั้ง ต่อมามีการโต้แย้งการใช้อำนาจดังกล่าวต่อศาลอื่นหรือต่อผู้ร้องแล้ว ประกอบกับการโต้แย้งเรื่องการแบ่งเขตการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มีหลักการเดียวกันกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งมีการโต้แย้งต่อศาลอื่นแล้วเช่นเดียวกัน จึงเป็นปัญหา

เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของผู้ร้องที่เกิดขึ้นแล้ว และผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๔ ประกอบมาตรา ๗ (๒) ศาลรัฐธรรมนูญสั่งรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย และเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณา ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องจัดส่งข้อมูลพร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดส่งสำเนารายงานการประชุมและบันทึกการประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในการพิจารณารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๙๗ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๒๔ สรุปได้ว่า ผู้ร่างรัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ให้องค์กรอิสระมีสถานะเป็นองค์กรที่เป็นอิสระจากการครอบงำจากองค์กรผู้ใช้อำนาจรัฐอื่น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจขององค์กรตามรัฐธรรมนูญนั้น ๆ ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่สืบทอดมาตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่มุ่งหมายให้มีองค์กรอิสระขึ้นเพื่อให้มีองค์กรที่ไม่อยู่ในระบบราชการหรือเป็นหน่วยงานทางปกครองภายใต้บังคับบัญชาหรือกำกับดูแลของฝ่ายบริหาร สำหรับคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นองค์กรอิสระที่จัดตั้งขึ้นตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีเจตนารมณ์เพื่อให้มีองค์กรจัดการ ดำเนินการ และควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมที่แยกออกจากองค์กรฝ่ายบริหารซึ่งมีส่วนได้เสียในทางการเมือง โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวนในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อวินิจฉัยสั่งการให้มีการเลือกตั้งใหม่ รวมถึงอาจวินิจฉัยสั่งให้ระงับสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งบางรายด้วยก็ได้ ด้วยเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๕๒/๒๕๔๖ รับรองว่าหน้าที่และอำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ เป็นการใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญซึ่งไม่ใช่การใช้อำนาจปกครองที่อาจถูกตรวจสอบได้โดยศาลปกครอง อย่างไรก็ตาม ผู้ร่างรัฐธรรมนูญในฉบับต่อ ๆ มาเห็นว่า การใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรมีเท่าที่จำเป็นเพื่อให้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้ลุล่วงไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จึงควรให้อำนาจองค์กรตุลาการเข้ามาตรวจสอบการใช้อำนาจดังกล่าวได้ในบางกรณี เช่นที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ การที่ผู้ร่างรัฐธรรมนูญกำหนดให้การใช้อำนาจในการวินิจฉัยสั่งการให้มีการเลือกตั้งใหม่ รวมถึงวินิจฉัย

สั่งให้ระงับสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งบางรายได้เพียงก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง เฉพาะเพื่อให้จัดการเลือกตั้งให้ลุล่วงไปได้ตามกรอบเวลาเท่านั้น แต่หากพบเหตุว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมภายหลังจากประกาศผลการเลือกตั้งไปแล้วให้เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรตุลาการวินิจฉัย และผู้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันกำหนดให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งเฉพาะการสั่งระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งบางรายเป็นการชั่วคราวไม่เกินหนึ่งปี ส่วนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นอำนาจของศาลฎีกาในการระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาสิบปี การเลือกตั้งท้องถิ่นให้เป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์

๒. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดส่งสำเนาร่างพระราชบัญญัติ สำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติ สำเนาบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ สำเนาสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและการดำเนินการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติและหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... และร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๙๕ - ๑๓๐๐/๒๕๖๑) และเลขาธิการวุฒิสภาจัดส่งสำเนารายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำเนาเอกสารประกอบการพิจารณา สำเนาบันทึกการประชุมและสำเนารายงานการประชุม (รายงานชวเลข) ของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... สรุปได้ดังนี้

(๑) เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๕ ไม่มีการแก้ไขหลักการกรณีที่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้วผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อในประกาศให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเพื่อวินิจฉัย อย่างไรก็ตาม มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติอภิปรายตั้งข้อสงสัยกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดไม่มีชื่อในประกาศให้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อวินิจฉัย มีความแตกต่างจากกรณีเดียวกันในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัยได้ ซึ่งผู้แทนของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะกรรมาธิการวิสามัญอธิบายว่า เนื่องจากการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเลือกตั้งพร้อมกันเป็นจำนวนมาก และมีลักษณะเฉพาะในแต่ละพื้นที่ซึ่งมี

ความแตกต่างกัน หากกำหนดให้เป็นการใช้สิทธิทางศาลแล้วอาจมีขั้นตอนที่เพิ่มขึ้นและอาจมีระยะเวลาที่ทำให้การเลือกตั้งล่าช้าลงได้ จึงกำหนดให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๒) เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖ ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกามีการแก้ไขบทบัญญัติดังกล่าวครอบคลุมการดำเนินการกรณีนับคะแนนไม่ถูกต้อง ทั้งก่อนและหลังมีการประกาศผลการเลือกตั้งด้วย โดยเพิ่มเติมอำนาจให้คณะกรรมการการเลือกตั้งในการสั่งเปิดหีบบัตรเลือกตั้ง เพื่อให้นับคะแนนใหม่ภายหลังจากการประกาศผลการเลือกตั้งได้ พร้อมทั้งกำหนดกรอบระยะเวลาดำเนินการที่ชัดเจน โดยต้องกระทำภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศผลการเลือกตั้งด้วย ปัญหาว่าควรกำหนดให้ศาลอุทธรณ์มีอำนาจสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่ในกรณีใดหรือไม่นั้น ผู้แทนของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ความเห็นในชั้นการพิจารณาร่างกฎหมายนี้ว่า รัฐธรรมนูญได้แบ่งผู้มีอำนาจสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้สองกรณี ได้แก่ กรณีก่อนประกาศผลการเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ใช้อำนาจวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๕ และกรณีหลังประกาศผลการเลือกตั้ง ให้ศาลอุทธรณ์เป็นผู้ใช้อำนาจวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๖ สำหรับในกรณีที่ปรากฏในภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งว่ามีการนับคะแนนเลือกตั้งหรือมีการลงคะแนนที่ไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมนั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๕ และมาตรา ๒๒๖ เป็นเรื่องการระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ไม่ใช่กรณีการสั่งให้นับคะแนนใหม่ ดังนั้น จึงสามารถกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการพิจารณาในเรื่องดังกล่าวได้ซึ่งจะเป็นการลดระยะเวลาและขั้นตอนในการสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง ความเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้อง และเอกสารประกอบแล้วเห็นว่าคดีเป็นปัญหาข้อกฎหมายและมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ จึงยุติการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง กำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง เป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจอันเป็นที่สุดของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖) หรือไม่

ประเด็นที่สอง การสั่งให้นับคะแนนใหม่หรือการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖ เป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจอันเป็นที่สุดของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖) หรือไม่

ประเด็นที่สาม การใช้อำนาจแบ่งเขตเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๐ เป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจอันเป็นที่สุดของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖) หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ และมาตรา ๒๒๕ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑๒ องค์กรอิสระ ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ (๒) ควบคุมดูแลการเลือกตั้งและการเลือกตาม (๑) ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อการนี้ ให้มีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวนได้ตามที่จำเป็นหรือที่เห็นสมควร (๓) เมื่อผลการสืบสวนหรือไต่สวนตาม (๒) หรือเมื่อพบเห็นการกระทำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งหรือการเลือกตาม (๑) มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือการออกเสียงประชามติเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้มีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการเลือกตั้ง หรือการเลือก หรือการออกเสียงประชามติ และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง เลือก หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วย (๔) สั่งระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกตาม (๑) ไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้นั้นกระทำการหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ที่มีลักษณะเป็นการทุจริต หรือทำให้การเลือกตั้งหรือการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม (๕) ดูแลการดำเนินงานของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมาย (๖) หน้าที่และอำนาจอื่นตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย” และมาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการเลือกนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งหรือการเลือกใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งนั้น ถ้าผู้กระทำการนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัคร

รับเลือก แล้วแต่กรณี หรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๒๒๔ (๔)" วรรคสอง บัญญัติว่า "คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด"

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเหตุผลในการประกาศใช้ คือ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง และผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นหรือกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะมาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย โดยคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีสถานะเป็นองค์กรอิสระที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีอำนาจในการปฏิบัติภารกิจตามรัฐธรรมนูญเพื่อจัดการเลือกตั้งอันเป็นการสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการเป็นผู้แทนหรือตัวแทนของประชาชนที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้สำเร็จลุล่วงได้ตามกรอบเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ต้องมีความเป็นอิสระจากการครอบงำขององค์กรผู้ใช้อำนาจรัฐอื่น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจตามรัฐธรรมนูญได้อย่างสุจริต เที่ยงธรรมและปราศจากอคติ และมีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจเพิ่มเติมไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายระดับพระราชบัญญัติอื่น ๆ ด้วย โดยมุ่งหมายให้มีองค์กรอิสระที่ไม่อยู่ในระบบราชการหรือเป็นหน่วยงานทางปกครองภายใต้บังคับบัญชาหรือกำกับดูแลของฝ่ายบริหาร รวมถึงกำหนดอำนาจวินิจฉัยให้เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญอันเป็นที่สุด และจะไม่ถูกโต้แย้งหรือตรวจสอบจากองค์กรตุลาการอีก แต่ในการใช้อำนาจบางเรื่องที่อาจส่งผลกระทบต่อสาระสำคัญของสิทธิหรือเสรีภาพบางประการของบุคคลอย่างร้ายแรง รัฐธรรมนูญกำหนดให้องค์กรตุลาการเข้ามาเป็นผู้ร่วมวินิจฉัยการใช้อำนาจขององค์กรอิสระที่มีลักษณะดังกล่าวด้วย ตามหลักการที่ว่า บุคคลผู้ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจโดยหน่วยงานของรัฐย่อมมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจดังกล่าวนั้นได้รับการ

ตรวจสอบจากองค์กรตุลาการ ดังนั้น การจะพิจารณาว่าหน้าที่หรืออำนาจใดถือว่าเป็นที่สุดหรือไม่ จำเป็นต้องพิจารณาตีความเคร่งครัดอย่างยิ่ง หากรัฐธรรมนูญบัญญัติหน้าที่และอำนาจดังกล่าวไว้อย่างชัดแจ้ง หรือรัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติไว้ชัดแจ้ง แต่กำหนดรายละเอียดหรือเนื้อหาไว้ว่าเป็นอำนาจเพื่อจะให้กระทำการในเรื่องใดและจะต้องใช้อำนาจอย่างไร และเป็นกรณีมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องกำหนดชัดแจ้งให้การใช้อำนาจดังกล่าวเป็นที่สุดเพื่อให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ การใช้อำนาจนั้นย่อมเป็นที่สุด เว้นแต่การใช้อำนาจนั้นเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลและรัฐธรรมนูญไม่ได้ระบุให้เป็นที่สุด การใช้อำนาจนั้นไม่เป็นที่สุด

ประเด็นที่หนึ่ง การวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง เป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจอันเป็นที่สุดของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖) หรือไม่

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อในประกาศตามมาตรา ๕๒ ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร ในการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำวินิจฉัยโดยเร็ว และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยนั้น” เห็นว่า เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบใบสมัครว่าผู้สมัครมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ หากเห็นว่าผู้ใดยื่นใบสมัครถูกต้องและมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งให้ประกาศรายชื่อผู้สมัคร หากผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อในประกาศดังกล่าว ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อผู้ร้องภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัครโดยให้ผู้ร้องมีคำวินิจฉัยโดยเร็ว แม้ว่าการวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อประกาศรายชื่อผู้สมัครเป็นหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้องกับการจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจของผู้ร้องที่ได้รับการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) แต่รัฐธรรมนูญมิได้กำหนดรายละเอียดหรือเนื้อหาไว้ให้ผู้ร้องปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในเรื่องนี้อย่างไร นอกจากนี้ การใช้อำนาจดังกล่าวเป็นการวินิจฉัยที่ส่งผลให้ผู้สมัครไม่มีสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้ง อันเป็นการกระทบต่อสิทธิเสรีภาพทาง

การเมืองของบุคคลที่จะเป็นผู้แทนของประชาชนตามหลักประชาธิปไตย ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจดังกล่าวของผู้ร้องจึงไม่เป็นที่สุดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖)

ประเด็นที่สอง การสั่งให้นับคะแนนใหม่หรือการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖ เป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจอันเป็นที่สุดของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖) หรือไม่

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผลการนับคะแนนเลือกตั้งปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง หากยังไม่ตรงกันอีกให้รายงานพร้อมเหตุผลต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่หรือสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ และนำส่งหีบบัตรเลือกตั้ง พร้อมวัสดุอุปกรณ์การเลือกตั้งแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย” วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามวรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ออกเสียงลงคะแนน ให้สันนิษฐานว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบบัตรเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งอื่นทุกหน่วยหรือบางหน่วยตามที่เห็นสมควรด้วย ทั้งนี้ให้นำความในมาตรา ๑๐๔ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การตรวจสอบบัตรเลือกตั้งดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ปรากฏภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งว่า การนับคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดหรือในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งและนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศผลการเลือกตั้ง” วรรคสี่ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผลการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามวรรคสามเปลี่ยนแปลงผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งเดิมพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งจากการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ และให้ผู้ได้รับเลือกตั้งใหม่ดำรงตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่ของ

ผู้ได้รับเลือกตั้งเดิม" มาตรา ๑๐๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้รับรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๒ แล้วเห็นว่าการเลือกตั้งและการนับคะแนนเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อประกาศผลการเลือกตั้ง" และวรรคสอง บัญญัติว่า "ในกรณีที่มีผู้ร้องเรียนโดยมีหลักฐานตามสมควรว่าการนับคะแนนเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณา ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นด้วยกับรายงานดังกล่าว ให้มีคำสั่งให้นับคะแนนเลือกตั้งใหม่ การนับคะแนนใหม่ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด" เห็นว่า การสั่งให้นับคะแนนใหม่หรือการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่เป็นหน้าที่และอำนาจของผู้ร้องที่ได้รับการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เป็นการใช้อำนาจในลักษณะเดียวกับการจัดหรือดำเนินการให้มีการควบคุมการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เมื่อเห็นว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้มีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นและสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วย หรือทุกหน่วย ตามนัยแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) การใช้อำนาจดังกล่าวอาจส่งผลต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่มีปัญหาอยู่บ้าง แต่การสั่งให้นับคะแนนใหม่หรือการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖ เป็นกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องของการนับคะแนนเลือกตั้งและดำเนินการนับคะแนนใหม่ให้ถูกต้อง หรือออกเสียงลงคะแนนใหม่ เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ไม่ถึงกับเป็นการตัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งรายใด ไม่ใช่กรณีที่จำกัดหรือมีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล นอกจากนี้ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่และมีอำนาจในการกำกับดูแลและจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและชอบด้วยกฎหมาย ให้มีอำนาจในการสืบสวนหรือไต่สวนในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ประกอบกับการเลือกตั้งจำเป็นจะต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็วและมีความต่อเนื่องตามกรอบระยะเวลา การเปิดโอกาสให้มีการโต้แย้งการใช้อำนาจดังกล่าว ย่อมก่อให้เกิดความขัดข้องล่าช้า การสั่งให้นับคะแนนใหม่หรือการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ก่อนที่จะมีการประกาศผลการเลือกตั้งไม่ใช่

การตัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรายใดเป็นกระบวนการหนึ่งก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ และสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวอันเป็นกรณีที่มีผลกระทบต่อสิทธิของบุคคล คำสั่งดังกล่าวให้เป็นที่สุดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๒๒๕ ซึ่งเป็นกระบวนการในการควบคุมดูแลการเลือกตั้งอันอยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ร้องที่จะพิจารณาว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมหรือไม่ ดังนั้น การสั่งให้นับคะแนนใหม่หรือการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่เฉพาะก่อนประกาศผลการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจอันเป็นที่สุดของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖)

ประเด็นที่สาม การใช้อำนาจแบ่งเขตเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๐ เป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจอันเป็นที่สุดของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖) หรือไม่

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้จัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกันมากที่สุด และพื้นที่ของแต่ละเขตเลือกตั้งต้องติดต่อกัน เว้นแต่ตามสภาพพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ไม่อาจแบ่งเขตเลือกตั้งให้มีพื้นที่ติดต่อกันได้ จะกำหนดให้เขตเลือกตั้งมีพื้นที่ไม่ติดต่อกันเท่าที่จำเป็นก็ได้” วรรคสอง บัญญัติว่า “ในการกำหนดเขตเลือกตั้ง จะใช้แนวถนน ตรอก ซอย หรือแยก คลอง หรือแม่น้ำเป็นแนวเขตของเขตเลือกตั้งก็ได้” และวรรคสาม บัญญัติว่า “การแบ่งเขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด” เห็นว่า แม้ว่าอำนาจของผู้ร้องในการแบ่งเขตเลือกตั้งจะเป็นหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้องกับการจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจของผู้ร้องอันสอดคล้องต่อภารกิจหลักของผู้ร้องที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) และเป็นอำนาจอันจำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่คือการจัดการเลือกตั้ง แต่รัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดรายละเอียดหรือเนื้อหาให้ผู้ร้องปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในเรื่องนี้ นอกจากนั้น การแบ่งเขตเลือกตั้งยังส่งผลต่อความได้เปรียบเสียเปรียบในการเลือกตั้ง หรือมีผลต่อความสะดวกของประชาชนที่จะมาออกเสียงลงคะแนน เมื่อรัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติอย่างชัดแจ้งให้การใช้อำนาจของผู้ร้องกรณีดังกล่าว

เป็นที่สุด หากผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการใช้อำนาจแบ่งเขตเลือกตั้งของผู้ร้อง หรือเห็นว่าการแบ่งเขตเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้สิทธิทางศาลเพื่อขอให้ตรวจสอบการใช้อำนาจดังกล่าวได้ ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจดังกล่าวของผู้ร้องจึงไม่เป็นที่สุดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖)

อนึ่ง การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของผู้ร้องตามประเด็นที่หนึ่งและที่สามนั้น สมควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๐ ให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากคำสั่งของผู้ร้องที่ออกตามมาตรานี้ใช้สิทธิทางศาลได้เพื่อความชัดเจนยิ่งขึ้น ก็จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของผู้ร้องในการวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการใช้อำนาจแบ่งเขตเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๐ เป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของผู้ร้องไม่เป็นที่สุดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖) ส่วนกรณีการสั่งให้นับคะแนนใหม่หรือการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่เฉพาะก่อนประกาศผลการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖ เป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจอันเป็นที่สุดของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖)

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

(คำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๖๖)

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ